

Med šmarnicami.

Avnotako je bilo, kakor pred šestimi leti. Ista žalostna Mati božja je gledala nanj, ista brleča lučka je utripala v stojalcu, skoz isto okno so sijali pomladanski žarki — da, še celo šmarnice so istotako dehtele v kozarčku na mizici, kakor pred šestimi leti. — In vendar se je medtem izpremenila sobica, izpremenil se je tudi on. Takrat je v sobici ležala posteljica in na njej — mrtva sestra; sedaj stoji na istem mestu mizica — na njej bired — za mizico pa on — bogoslovec — pred šestimi leti še mlad dijak.

Tretješolec je bil takrat. Lep majniški večer je kraljeval prirodi. Izprehajal se je s tovariši po šolskem vrtu. — Utrujeni slavčki so pevali večernice Gospodu, metuljčki so legali na listnate posteljice, črički so lezli v svoje votlinice — krasna majniška noč je vstajala. Prižigale so se nebeške večerne luče in lahni vetrček jih je ugasoval. Bilo je, kakor da angelčki krožijo po nebu in z vetričem svojih perutk gase svetle luče. Vsaj tako so mu pripovedovali stara mamica. V majniških nočeh — tako so razlagali — hodi angelček po vaseh in nabira nedolžnih gostov za svatbo nebeške Kraljice. Tam v oni vasi vzame tega s seboj — v tej drugega. Vsakemu da zlato kanglico, da z njimi zalivajo v nebesih šmarnice za svatbo nebeške Gospe. Ko pa angelček koča odpelje, upihne drugi krilatec na nebu zvezdico, in da s tem znamenje nebeščanom, da prihaja na svatbo nov gost. Na svatbo pa vabijo angelci najboljše ljudi iz različnih vasi — iz hiš tega ali onega in znabiti tudi iz hiše — njegove pokličejo krilatci svata ali družico. Zamislil se je. —

Pristopil pa je medtem k njemu dobrotljiv gospod vzgojitelj z listkom v roki. Potiplje ga po rami, dijak se obrne, pozdravi, tovariši se umaknejo. »Nekaj bi ti povedal,« je dejal gospod, »sestrico imaš, kajne?« — »Imam jo, kako je z njo, prosim.« — »Bolna je bila, kajne?« — »Da, bila je — je li ozdravela?« — »Je, dragi moj, popolnoma zdrava je — angel jo je ozdravil in odpeljal v nebesa. Tukaj je telegram — moli za svojo sestrnico — bodi tudi ti tak kot ona; jutri se lahko odpelješ domov.« Zajokal je, solze so pritekale iz oči in kapale na šmarnice, ki so cvetele v gredici. Gospod ga je prijel za roko in peljal pred hišni oltarček, kjer je med šmarnicami kraljevala Kraljica angelov. Tudi v Gospojinih očeh so bile solzice, kakor rosa na šmarnicah — a Gospa ni jokala — ne, vesela je bila nove družice, vesela novih angelčkov! — — —

Gospodov dan v mesecu majniku! Kdo bi te orisal, kdo bi opisal tvoj mir, kdo tvojo lepoto! Mir! Da, oni veličastni mir, ki je objemal pomladanski dan, oni splošni, vesoljni mir, ki ga je kalilo le ropotanje vlaka in močni udarci srca, ki je prihajalo k umrli sestrici! Že so se bližali domači grički — njive, cerkvice, vasi — približala se je domača vas — zasvetila se je na gričku rojstna njegova hiša, vsa v cvetju, vsa v zelenju. Še malo — vlak se ustavi. — Izstopi. — Glej, kdo teče naproti? Najmlajša sestra. In starejša? Znabiti pride, morebiti je pomota. Ali ne

gre? — Ni ona? — Ne, samo najmlajša sestra je pritekla, objela ga z belimi rokavci in z veseljem hitela dopovedovati, da Mimica spi, da ima polno šmarnic, da so ji mamica oblekli lepo belo krilce, da mamica jočejo, ker Mimica noče vstati, da so ji prižgali svečke, da je sosedova Lojzika vedno pri Mimici, da tudi ona joka, da je še celo ata jokal — ona pa ne, ker bo Mimica zelo vesela, ko se vzbudi in zapazi lepo krilce in pa njega. On pa molče s solzami v očeh pelje sestrico za rokico, tako, da se ji že čudno zdi, kako to, da bratec vedno molči. Pa ga pusti in teče naprej povedat mamici, da bratec pride. — Bliža se domu. Ljudje ga pozdravljajo, stiskajo mu roko, gledajo ga s solznimi očmi, ker vsi radi imajo njega in so imeli Mimico.

Na vrt stopi. Vežna vrata so na stečaj odprta. Dva velika venca višita ob vratih, belooblečene deklice, s šmarnicami v rokah, tekajo po stopnicah, vrh stopnic pa stoji oče. Molče se pozdravita — molče pelje oče sina v vežo k mamici, ki glasno zajoče in pelje ljubljenca v sobo, kjer sniva — sestra med šmarnicami, nagelčki, svečkami in tovarišicami.

Pristopi k posteljici, prime mrtvo sestrico za roko, pogleda ji v smehljajoči obrazek, poklekne, zaplaka in moli. Pri njem kleči mamica, zraven mamice sestra, ob sestrici belo oblečene deklice. Molijo za dobro pokojno Mimico. Ona pa smehljaje spi večni sen. V ročicah ima srebrn križec in šopek šmarnic, ki jih je sama natrgala. Ob glavi ji leži venček nagelčkov in vrtnic, ki so ji ga splele prijateljice; na prsih ima svetinjico Matere božje in križček, ki ji ga je prinesla mamica s Svete gore, ob strani knjižico, ki jo ji je v spomin prvega sv. obhajila podaril bratec; nad glavico pa ji cveti lilija, ki jo je utrčala zanjo sestra. Kakor plahe svečke trepetajo ustnice prijateljic, kakor mirna rosa kapajo solze mamici. Mimica pa spi med svečkami in se smehlja.

Zvečer, ko so čuvali Mimico, je pa mama sinku s solznimi očmi pripovedovala oporoko umrle sestrice.

»Pred dobrim mesecem — bil si še doma — te je spremila še na postajo, — a kakor veš, — do postaje ni mogla več. Vrnila se je objokana, češ: Mama, nisem mogla iti z njim prav do postaje. Bolna sem, a rada bi šla, ker imam bratca zelo rada! — Od takrat je bolehal, a solnčna pomlad jo je hipno ozdravila. Bila je že tako zdrava, da je šla celo k litanijam in po litanijah k shodu Marijine družbe. Po shodu je pritekla domov in me prosila, če sme iti z Lojziko trgat šmarnice. »Oltarček bova naredili, mama, šmarnic bova natrgali, pa lučko prižgali — bratec mi je obljubil, da mi prinese na počitnice svetilko. Kajne, mama, da me pustite,« tako je prosila. Pa sem jo pustila. — Nastala pa je popoldne nevihta, revica se je zmočila, prinesla je sicer še domov šmarnice, na oltarček jih pa že ni mogla več djati sama — Lojzika jih je postavila v vrčke in prižgala lučke — Mimica je pa legla in — ni več vstala. — Vsak dan je bila pri njej Lojzika, vsak dan sta molili in celo peli pred oltarčkom — Lojzika je pela litanije pred oltarčkom naprej, ona ji je pa v postelji odgovarjala. Obe sta čakali, da prineseš svetilko — pa ji je prej angelček prinesel mrtvaško

svečo. Pred dvema dnema ob »Zdravi Mariji« je umrla. Prosila me je, da sem šla po gospoda župnika, prejela je še vesela Kristusa, prosila je, naj odprem okno, da sliši slavčka, naj pokličem Lojziko in naj tebi pišem pismo in te prosim, da prideš takoj domov.

In res je peval slavček, res je prišla Lojzika, prižgala lučki pred oltarčkom, pobožala Mimico, sedla k njej na posteljico — vsi smo prišli — le tebe ni bilo. Začela je težko dihati. »Mama,« je vprašala, »kaj bratca ne bo?« — »Ne bo ga še, Mimica, jutri pride gotovo!« — »Oh, mama, kaj pa, če prej umrjem. Ali bi mu hoteli Vi nekaj povedati?« — »Bom povedala, gotovo bom, kar povej, Mimica!« — »Recite bratcu, mama, da bi ga bila rada videla, pa da sem prej umrla. Povejte mu, da ga imam rada in da bom v nebesih molila, da bo enkrat duhovnik. Prosite ga, naj tudi on moli zame in naj se me spomni pri novi maši. Če ne bom družica jaz, naj bo pa Lojzika mesto mene, naj zažiga svetilko pred oltarčkom, ko pride, in Lojzika naj mu nosi cvetlic za Mamico božjo. Mamica, samo to mu povejte,« — beseda ji je zastala, oči so se ji zasvetile — dihala je težko — dvignila je roko, jo podala meni, atu, Lojziki in sestrici, pritisnila jo je k sebi, poljubila, spustila, omahnila na postelj, prijela za svetinjico Matere božje in počasi, pretrgano molila »Spomni se«. Mi smo pa poklek-nili — lučki sta zaprasketali, slavček je zažvrgolel — prižgala sem svečo — Lojzika je prinesla šmarnice — dala sem ji v roko svečo in šmarnice — ona pa je počasi molila:

»S tem zaupanjem navdana hitim k tebi, o devic Devica in Mati.« — Tedad se je stresla — vzdignila se, omahnila...

Zunaj pa je zazvonilo »Zdravo Marijo.« —

Tu je prenehala mati. Nastal je molk — polnočni molk, ko padajo rosne kapljice na travnike.

Drugi dan so deklico pokopali, zasuli s pomladno prstjo in zasadili na njen grob šmarnic. Tam spava »šmarnica« pod šmarnicami. Brat pa je odšel nazaj v šolo in vsake počitnice obiskal grob svoje sestrice.

* * *

In od tedaj je preteklo šest let. Lučka še vedno gori, žalostna Mati je še vedno v oltarčku — tudi rože so še v čašah — a ne nosi jih več Lojzika — odšla je v Trst — pripravlja jih najboljši Mamici v spomin ljubljene Mimice — najmlajša sestrica.

In sedaj o počitnicah je prižgal lučko Mimičin brat-bogoslovec, šmarnice pa je prinašala sestrica. Mamica pa je pokazala belo vezen prtič, ki ga je bratcu za novo mašo zvezla pokojna sestrica. Vsem pa so tekle solze iz oči, enake solzicam, ki jih rose šmarnice v pomladanskem jutru, ko jih angelčki zalivajo z biserno roso, solze, enake solzicam, ki so se lesketale v očeh umirajoče Mimice, ki se leskečejo še sedaj v očeh žalostne Mamice božje, pod katero je večno spanje zasnivala med šmarnicami sestrica, novomašna družica Sinu nebeške šmarnice — Kraljice majniške.

F. T.

